

พระธรรมสิทธิอาจารย์ (หนู ถาวโร ป.ธ. ๕)

(พ.ศ. ๒๔๕๕ -)

ชาติภูมิ

พระธรรมสิทธิอาจารย์ (หนู ถาวโร) นามเดิม หนู นามสกุล เกิดวันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๔๕๕ ตรงกับวันเสาร์ ขึ้น ๑๒ ค่ำ เดือน ๖ ปีชวด ที่บ้านโพนขาว ตำบลจิกคู่ อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี (ปัจจุบันอำเภอหัวตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ) ชื่อบิดานายสิงห์ ชื่อมารดา นางผุย กิ่งแก้ว เป็นบุตรคนที่ ๕

การศึกษา บรรพชาและอุปสมบท

พระธรรมสิทธิอาจารย์ ได้ศึกษาเล่าเรียนทั้งทางโลกและทางธรรม จนสำเร็จการศึกษาดังนี้

พ.ศ. ๒๔๖๕ ชั้นประถมปีที่ ๓ (ประถมบริบูรณ์) จากโรงเรียนประชาบาล บ้านจิกคู่ อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี

พ.ศ. ๒๔๗๐ เรียนหลักสูตรฝึกครูที่แผนกศึกษาธิการ อำเภอม่วงสามสิบจบหลักสูตรเวลา ๖ เดือน

พ.ศ. ๒๔๗๕ ได้อุปสมบทที่วัดบ้านหนองไหล ตำบลสร้างถ่อน้อย อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี เมื่ออุปสมบทได้เพียงพรรษาเดียว ก็ได้ย้ายไปศึกษาเล่าเรียนที่สำนักเรียนวัดเทพศิรินทราวาสกรุงเทพฯ สำเร็จการศึกษาด้านพระปริยัติธรรม ดังนี้

พ.ศ. ๒๔๗๕ นักธรรมชั้นตรี

พ.ศ. ๒๔๗๖ นักธรรมชั้นโท

พ.ศ. ๒๔๗๗ นักธรรมชั้นเอก

พ.ศ. ๒๔๗๘ เปรียญธรรม ๓ ประโยค

พ.ศ. ๒๔๗๙ เปรียญธรรม ๔ ประโยค

พ.ศ. ๒๔๘๐ เปรียญธรรม ๕ ประโยค

หน้าที่การงาน

ด้านการศึกษา

พระธรรมสิทธิอาจารย์ ก่อนที่จะอุปสมบทได้เข้ารับราชการครูสอนในโรงเรียนประชาบาล ในเขตอำเภอม่วงสามสิบ ดังนี้

พ.ศ. ๒๔๗๐ โรงเรียนประชาบาลบ้านสร้างถ่อ ตำบลสร้างถ่อน้อย

พ.ศ. ๒๔๗๒ โรงเรียนประชาบาลบ้านเหล่าขาว ตำบลจิกคู่

พ.ศ. ๒๔๗๔ โรงเรียนประชาบาลบ้านโนนค้อ ตำบลโพนเมืองน้อย

พ.ศ. ๒๔๗๕ ลาออกจากครูประชาบาลและอุปสมบท

หลังจากสอบได้เปรียญธรรม ๕ ประโยคแล้ว ได้ย้ายไปจำพรรษาและเป็นครูสอนพระปริยัติธรรมของคณะสงฆ์ มณฑลพายัพ ที่จังหวัดเชียงรายและจังหวัดเชียงใหม่ ตามลำดับดังนี้

- พ.ศ. ๒๔๘๓ วัดศรีบุญเรือง อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย
- พ.ศ. ๒๔๘๔ ประจำอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่
- พ.ศ. ๒๔๘๖ ศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ (คณะสงฆ์)
- พ.ศ. ๒๔๙๒ สอนวิชาศีลธรรม ประจำโรงเรียนวัดมโนทัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่
- พ.ศ. ๒๕๐๓ ผู้จัดการโรงเรียนธรรมราชศึกษา จังหวัดเชียงใหม่
- พ.ศ. ๒๕๑๒ จัดตั้งศูนย์อบรมเด็กก่อนวัยเรียนในหลายอำเภอ จังหวัดเชียงใหม่
- พ.ศ. ๒๕๒๕ เจ้าสำนักศาสนาศึกษา วัดพระสิงห์วรวิหาร จังหวัดเชียงใหม่
- พ.ศ. ๒๕๓๐ ประธานศูนย์พระปริยัตินิตยศาสตร์ จังหวัดเชียงใหม่ และรองอธิการบดีมหาวิทยาลัยนครราชสีมา วิทยาเขตเชียงใหม่ (วัดสวนดอก)
- พ.ศ. ๒๕๓๒ ประธานกองทุนสงเคราะห์นักเรียน จังหวัดเชียงใหม่ ฯลฯ

ด้านการปกครอง

พระธรรมสิทธิทวารจารย์ (หนู ถาวโร) ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าคณะผู้ปกครองสงฆ์ ดังนี้

- พ.ศ. ๒๔๘๕ เจ้าคณะแขวงสันกำแพง และอุ้มผาง
- พ.ศ. ๒๕๐๕ เจ้าคณะอำเภอจอมทอง
- พ.ศ. ๒๕๒๕ เจ้าอาวาสวัดพระสิงห์วรวิหาร
- พ.ศ. ๒๕๓๓ เจ้าคณะจังหวัดเชียงใหม่
- พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ปรึกษาเจ้าคณะจังหวัดเชียงใหม่

ด้านการเผยแผ่และสาธารณูปการ

พระธรรมสิทธิทวารจารย์ ถือว่าเป็นพระธรรมกถึกที่มีชื่อเสียงรูปหนึ่งในภาคพายัพ ชอบพูดตรงไปตรงมา มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ สงเคราะห์ญาติโยมศิษยานุศิษย์ทั้งใกล้และไกลอย่างเท่าเทียมกัน เป็นที่เคารพนับถือของคนทั่วไป

เป็นพระเถระชาวอุบลราชธานี แต่ไปสร้างชื่อเสียงทางภาคพายัพในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านการศึกษา และการพัฒนาเสนาสนะภายในวัดพระสิงห์ เช่น พระอุโบสถ พระวิหารศาลาการเปรียญ และกุฏิอันเป็นที่พักอาศัยของพระภิกษุ สามเณรแล้ว ยังมีที่พักชั่วคราวสำหรับผู้เดินทางมาท่องเที่ยว ทักษณศึกษาสำหรับประชาชนทั่วไปจากทุกภูมิภาค โดยจัดสร้างอาคารที่พัก (หอพัก) ขนาดใหญ่รองรับผู้มาพักได้จำนวนมาก คิดค่าบำรุงรักษาในราคาย่อมเยาเป็นการสงเคราะห์ญาติโยม ให้มีที่พึ่งพิงในยามเดินทางต่างบ้านต่างเมืองได้อย่างอบอุ่น ร่มเย็นและสงบ ขณะเดียวกันก็ไม่ละทิ้งการพัฒนาบ้านเกิด (วัดโพธิ์ขาว) ได้มีการ

	ปวงโคอื่นตามรี	รุดข้าม
	ทั้งหมดยอม เลี้ยว	ไต่เต้า ตามกัน
๕)	สักวาผู้นำดิมี่ที่ไหน	คูที่ใจมีธรรมประจำจิต
	หนึ่งจดทน ยิ้มแย้ม แจ่มเป็นนิตย	สองมีคิดริเริ่มเสริมต้นตัว
	สามเป็นผู้ขยัน หมั่นทำกิจ	สี่พินิจมอบงานการให้ทั่ว
	ห้ามีเมตตาธรรมประจำตัว	หกตรวจทั่วงานที่มอบชอบธรรมเอย
๖)	อยากมีมิตรทั่วบ้าน	บริวารทั่วเมือง ต้องมี
	๑ โอบอ้อมอารี	๒ วชิไพบราเอ
	๓ สงเคราะห์ประชาชน	๔ วางตนเสมอ

งานพิเศษอื่น ๆ

- ประธานศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ภาคเหนือ
- ประธานกรรมการตรวจชำระพระไตรปิฎกฉบับอักษรล้านนาไทย
- ประธานกรรมการมูลนิธิตึกสงฆ์อาพาธ โรงพยาบาลมหาราช เชียงใหม่
- ผู้อำนวยการศูนย์พระธรรมจาริกภาคเหนือ
- ประธานสร้างพระเจ้า ๓๐๐ ปี ศรีเชียงใหม่ ในโอกาสที่จังหวัดเชียงใหม่มีอายุครบ ๓๐๐ ปี

สมณศักดิ์

พระธรรมสิทธิธารจารย์ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ ดังนี้

พ.ศ. ๒๔๘๕	พระครูวิมลญาณประยุต
พ.ศ. ๒๔๘๕	พระราชกณะชั้นสามัญ ที่พระวิมลญาณมุนี
พ.ศ. ๒๕๑๖	พระราชกณะชั้นราช ที่พระราชสิทธิธารจารย์
พ.ศ. ๒๕๓๔	พระราชกณะชั้นเทพ ที่พระเทพสิงหคณาจารย์
พ.ศ. ๒๕๓๕	พระราชกณะชั้นธรรม ที่พระธรรมสิทธิธารจารย์

เกียรติคุณที่ได้รับ

พ.ศ. ๒๕๓๔ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาการศึกษาจากสถาบันราชภัฏเชียงใหม่

- ประกาศเกียรติคุณ ผู้ทำคุณประโยชน์ด้านการศึกษา จากกระทรวงศึกษาธิการ
- โล่เกียรติคุณ การบริหารกิจการคณะสงฆ์และการพัฒนาวัดเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับพุทธศาสนิกชน จากกระทรวงศึกษาธิการ
- ประกาศเกียรติคุณ ผู้บำเพ็ญประโยชน์แก่สาธารณชนจากคณะสงฆ์และประชาชนชาวเชียงใหม่

พระธรรมสิทธิอาจารย์ พระมหาเถระสุปฏิปันโน ฝ่ายคันถธุระชาวอุบลราชธานีที่สำคัญยิ่งอีกรูปหนึ่ง ถึงแม้ท่านจะมีการถูกระงับการสงฆ์ส่วนใหญ่อยู่ในภาคเหนือ หรือภาคพายัพตลอดมา แต่ท่านก็ไม่ได้ละเลย การธุระทางมาตุภูมิอันเป็นบ้านเกิดเมืองนอน คงให้ความสำคัญพอ ๆ กัน จึงถือว่าท่านได้บำเพ็ญประโยชน์ อันยิ่งใหญ่แก่พระศาสนา ทั้งด้านปริยัติและปฏิบัติ ในการอบรมสั่งสอนพุทธศาสนิกชนให้เป็นคนดี มี คุณธรรม จริยธรรมตลอดมา จึงสมควรได้รับการยกย่องเป็น “ปราชญ์” ชาวอุบลราชธานีอีกท่านหนึ่ง

หนังสืออ้างอิง

คณะศึกษานูศิษย์. งานมอบ-ฉลองบัญชาแต่งตั้งเจ้าคณะจังหวัดอำนาจเจริญ ณ ศาลาการเปรียญวัดบ่อชะเนง

ตำบลหนองแก้ว อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ. ๓ เมษายน ๒๕๔๖. อำนาจเจริญ, ศาลาการ
พิมพ์, ๒๕๔๖.

คณะศึกษานูศิษย์. ๕๐ ปี พระธรรมสิทธิอาจารย์ ๒๕๔๕. เชียงใหม่, ดาวคอมกราฟฟิค, ๒๕๔๕.

ธรรมสิทธิอาจารย์, พระ. บทสวดมนต์ฉบับธรรมสิทธิ. เชียงใหม่, ดาวคอมกราฟฟิค, ๒๕๔๑.

สำนักงานวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี